

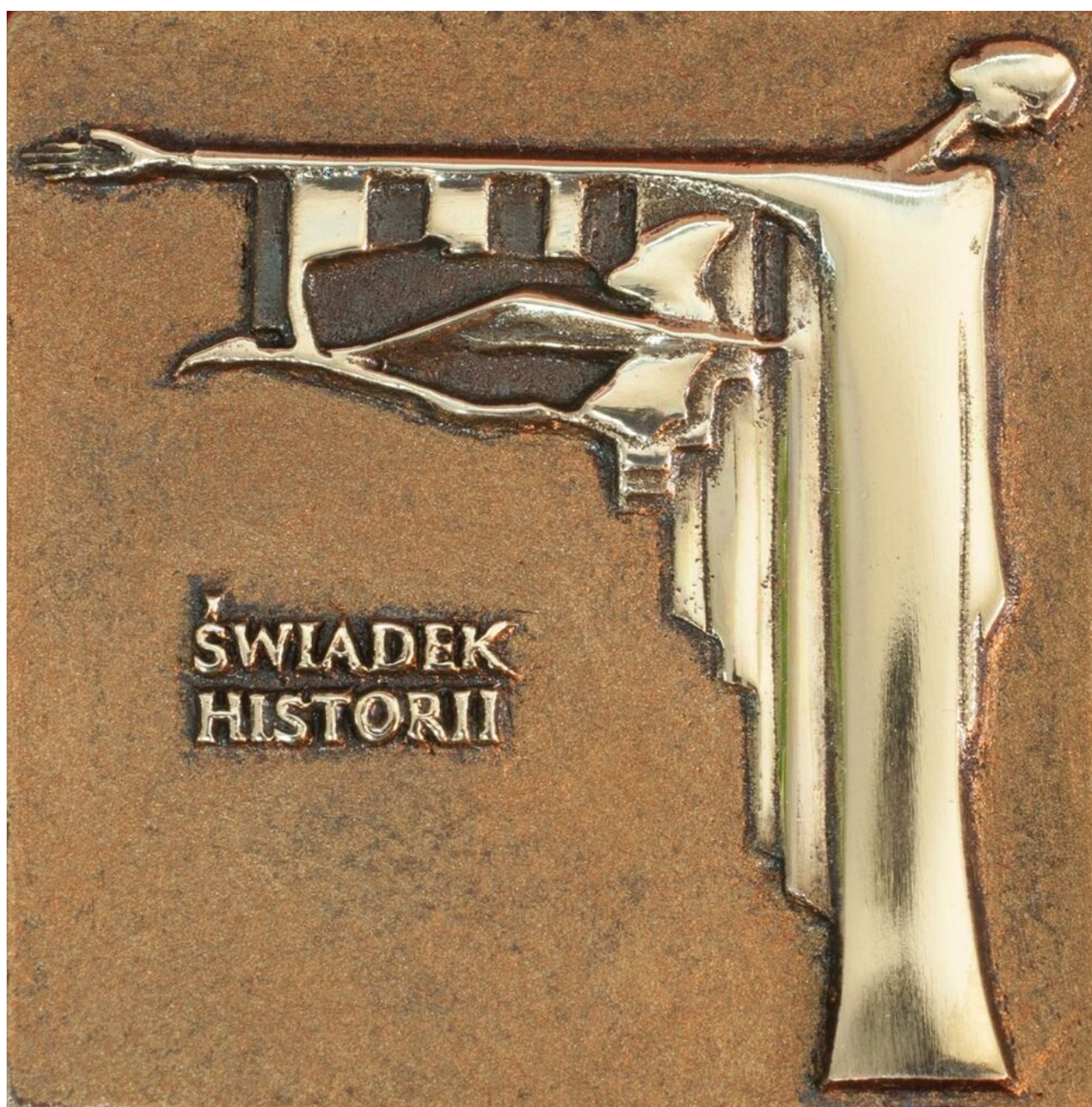
Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/o-ipn/nagrody-i-odznaczenia-ipn/nagroda-honorowa-swiadek-histo-8/216243,Wreczenie-Nagrody-IPN-Swiadek-Historii-Wroclaw-9-czerwca-2021.html>
26.02.2026, 20:20

Wręczenie Nagrody IPN „Świadek Historii” – Wrocław, 9 czerwca 2021

Kapituła Nagrody Świadek Historii na czele z prezesem Instytutu Pamięci Narodowej dr. Jarosławem Szarkiem 15 października 2020 r. przyznała nagrodę honorową „Świadek Historii”. Sześć nagród przyznano osobom i instytucjom z Dolnego Śląska, które mają wybitne zasługi dla upamiętniania historii narodu polskiego oraz wspierają od lat działania Instytutu Pamięci Narodowej. Jedną z nagrodzonych osób był zmarły niedawno ks. Stanisław Orzechowski, na którego grobie prezes IPN złożył wieniec kwiatów.

09.06.2021

Wręczenie Nagrody IPN „Świadek Historii”

Uroczystość uhonorowania Nagrodami IPN „Świadek Historii” za rok 2020 rozpoczęła się od złożenia wieńca przez prezesa IPN dr. Jarosława Szarka na grobie jednego z laureatów nagrody – ks. Stanisława Orzechowskiego „Orzecha”, kapelana „Solidarności”, charyzmatycznego duszpasterza akademickiego i przewodnika pielgrzymek.

Przy grobie ks. Stanisława Orzechowskiego, fot. Sławomir Kasper (IPN)

Przy grobie ks. Stanisława Orzechowskiego, fot. Sławomir Kasper (IPN)

Przy grobie ks. Stanisława Orzechowskiego, fot. Sławomir Kasper (IPN)

W Sali Wielkiej Ratusza pierwszym elementem ceremonii wręczenia nagród było przekazanie Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski przyznanego pośmiertnie Franciszkowi Gniewkowi za bohaterską postawę i niezwykłą odwagę wykazaną w ratowaniu życia Żydom podczas II wojny światowej oraz za wybitne zasługi w obronie godności człowieczeństwa i praw ludzkich. Franciszek Gniewek m.in. dostarczał do rzeszowskiego getta żywność rodzinie Schipperów. W imieniu Prezydenta RP Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski odebrała z rąk prezesa IPN dr. Jarosława Szarka przedstawicielka rodziny Franciszka Gniewka.

Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski przyznany pośmiertnie Franciszkowi Gniewkowi za pomoc Żydom podczas II wojny światowej.

Ze względu na sytuację pandemiczną uroczystość wręczenia nagrody została przełożona na rok 2021.

Dolnośląskimi laureatami Nagrody IPN „Świadek Historii” za rok 2020 zostali:

1. Dolnośląska Rodzina Katyńska

Dolnośląska Rodzina Katyńska to organizacja założona w 1991 roku, jednak jej pierwsze działania miały miejsce pod koniec lat 80. XX w. jako Koło Rodziny Katyńskiej przy Związku Sybiraków we Wrocławiu. Najważniejszymi celami działania są: ujawnianie i utrwalanie w pamięci polskiego społeczeństwa losów obywateli, którzy zostali rozstrzelani w Katyniu i innych miejscach na terenie byłego ZSRS, upamiętnienie wszystkich miejsc męczeństwa i kaźni polskich obywateli, wydawanie publikacji o charakterze edukacyjnym, oraz upamiętnianie ofiar zbrodni katyńskiej na terenie Dolnego Śląska. Z inicjatywy Dolnośląskiej Rodziny Katyńskiej w 1999 r. odsłonięto pomnik ofiar Zbrodni Katyńskiej we wrocławskim parku Słowackiego. Stowarzyszenie stara się powiększać liczbę miejsc pamięci o ofiarach zbrodni katyńskiej na terenie szkół i placówek kultury. Z inicjatywy Dolnośląskiej Rodziny Katyńskiej w 2015 r. w Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej w Kościele pw. św. Elżbiety we Wrocławiu odsłonięto kaplicę Katyńską.

Wręczenie Nagrody IPN „Świadek Historii” Dolnośląskiej Rodzinie Katyńskiej

Podziękowania od Dolnośląskiej Rodziny Katyńskiej

2. ppłk dr Józef Ledzianowski

Podpułkownik doktor Józef Ledzianowski urodził się 1965 r. Jest pracownikiem naukowym Wydziału Zarządzania AWL we Wrocławiu. Od lat zaangażowany w upamiętnianie i

pogłębianie wiedzy o bohaterach wojny obronnej 1939 r. przez podchorążych i pracowników AWL we Wrocławiu. Kierownik i opiekun projektu „Wytyczno – pierwszy Katyń. Odnalezienie i upamiętnienie mogił żołnierzy Wojska Polskiego oraz Korpusu Ochrony Pogranicza”. Efektem badań terenowych, prowadzonych przez ppłk. Ledzianowskiego jest odkrycie pięciu mogił zbiorowych z 1939 r., w których odnaleziono szczątki 300 osób, w tym żołnierzy KOP-u.

Wręczenie Nagrody IPN „Świadek Historii” ppłk. dr. Józefowi Ledzianowskiemu.

Podpułkownik doktor Józef Ledzianowski

3. Lokalna Grupa Zwiadowców Historii - Jelcz-Laskowice

Lokalna Grupa Zwiadowców Historii została założona w październiku 2019 r. w Jelczu-Laskowicach przez Piotra Kutełę, Andrzeja Dumańskiego, Marcina Lenartowicza, Michała Malitowskiego, Przemysława Pawłowicza, Michała Świerkowskiego i Jerzego Urbaniaka. Stowarzyszenie od momentu powstania skupia się na popularyzacji historii oraz upamiętnień miejsc pamięci narodowej na Dolnym Śląsku. Do najważniejszych działań należą: inicjatywa założenia w firmie Jelcz w Jelczu-Laskowicach izby muzealnej, poświęconej historii niemieckiego hitlerowskiego obozu pracy Fünfteichen. Umieszczenie tablicy pamiątkowej na terenie dawnego Obozu Pracy Arbeitslager Fünfteichen. Popularyzacja historii lokalnej w mediach tradycyjnych i elektronicznych - m.in. przy pomocy portali społecznościowych.

Wręczenie Nagrody IPN „Świadek Historii” Lokalnej Grupie Zwiadowców Historii z Jelcza-Laskowic.

Piotr Kutela z Lokalnej Grupie Zwiadowców Historii z Jelcza-Laskowic.

4. Zdzisław Maciejewski

Zdzisław Maciejewski urodził się w 1949 r. Jest aktywnym członkiem Związku Kombatanów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych. Jest autorem licznych książek

dokumentujących dzieje rodzin polskich zesłanych przez sowiecki reżim na Syberię, oraz poruszających kwestie losów Polaków na Kresach Wschodnich obecnie mieszkających na ziemiach odzyskanych. Inicjator konkursów edukacyjnych dla mieszkańców Pieszyc pt. »Korzenie mojej rodziny«. Opiekun Pieszyckiej Izby Pamięci Narodowej im. Kazimierza Piwowarczyka. Inicjator wzniesienia pomnika K. Piwowarczyka oraz wmurowania tablicy ku czci żołnierzy – wyzwolicieli z lat 1918-1920. Opiekun nagrobków kombatantów, spoczywających na cmentarzu przy kościele w Pieszcach. Organizator i uczestnik spotkań dla dzieci i młodzieży, mających na celu popularyzację polskiej historii narodowej.

Wręczenie Nagrody IPN „Świadek Historii” Zdzisławowi Maciejewskiemu.

Zdzisław Maciejewski

5. ks. Stanisław Orzechowski (wręczenie pośmiertne)

Legendarny Orzech przez 56 lat był kapłanem archidiecezji wrocławskiej z czego aż 54 służył kolejnym pokoleniom studentów, jako duszpasterz akademicki. Urodził się 7 listopada 1939 r. w Kobylinie powiat Krotoszyn. Od 1967 r. prowadził DA „Wawrzyny” przy ul. Bujwida we Wrocławiu. Od 1977 r. współorganizator wykładów o zakazanej przez władze komunistyczne historii Polski. Inicjator uczestnictwa duszpasterstwa akademickiego w Tygodniach Kultury Chrześcijańskiej organizowanych przez KIK. W latach 70. zaangażował się w pomoc prześladowanym przez władzę działaczom opozycyjnym. Represjonowany przez władze komunistyczne. Od 29 sierpnia 1980 r. zaangażowany w działalność wrocławskiej Solidarności. Od września 1980 r. pełnił funkcję kapelana wrocławskiej „Solidarności”. Uczestniczył w ogólnopolskiej głodówce kolejarzy w Lokomotywni PKP Wrocław Główny. Po wprowadzeniu stanu wojennego do 1990 inicjator Mszy za Ojczyznę. Od 1979 r. organizował i przewodził Pieszej Wrocławskiej Pielgrzymce do Sanktuarium św. Jadwigi w Trzebnicy, a od 1981 r. na Jasną Górę. Przez 56 lat kapłaństwa pełnił następujące zadania i funkcje: Diecezjalnego Duszpasterza Ludzi Pracy, Duszpasterza Kolejarzy, Duszpasterza Rodzin Katyńskich, Diecezjalnego Koordynatora Nowych Ruchów Religijnych i Stowarzyszeń, Diecezjalnego Koordynatora Katolickiej Odnowy Wiary w Duchu Świętym.

Przekazanie Nagrody IPN „Świadek Historii” przyznanej ks. Stanisławowi Orzechowskiemu.

Podziękowanie za przyznanie Nagrody IPN „Świadek Historii” ks. Stanisławowi Orzechowskiemu.

6. Dorota Święta

Dorota Święta urodziła się w 1979 r. i jest współpracowniczką Fundacji „Ku Korzeniom”. Zaangażowana w upamiętnianie polskich bohaterów w ramach projektu IPN Oddział IPN

„Ojczyzna swemu obrońcy”. Aktywnie uczestniczy i jest współorganizatorem inicjatyw na rzecz renowacji miejsc spoczynku bohaterów narodowych. Działaczka na rzecz upamiętnienia podziemia antykomunistycznego. uczestniczy w inicjatywie „wprowadzenia do oławskiego sanktuarium ziemi przesiąkniętej krwią Polskich Bohaterów z różnych zakątków Polski”. Dokumentuje miejsca pamięci narodowej na terenie powiatu oławskiego. Organizatorka akcji charytatywnych, na rzecz kombatanów. Popularyzatorka historii w regionie.

Wręczenie Nagrody IPN „Świadek Historii” Dorocie Świętej.

Dorota Święta

Nagrody zostały wręczone przez prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr. Jarosława Szarka podczas uroczystej gali w środę 9 czerwca, o godz. 16:00 w Sali Wielkiej Ratusza we Wrocławiu. Nagrodę przyznaną ks. Stanisławowi Orzechowskiemu „Orzechowi” odebrał w imieniu zmarłego przedstawiciel kurii archidiecezjalnej.

Prezes IPN dr Jarosław Szarek podziękował wszystkim wyróżnionym za ich wkład w działania upowszechniające naszą historię i za pomoc w realizacji misji Instytutu Pamięci Narodowej.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – ODDZIAŁ WE WROCŁAWIU

Wręczenie Nagrody IPN „Świadek Historii”

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – ODDZIAŁ WE WROCŁAWIU

Prezes IPN dr Jarosław Szarek podczas wręczenia Nagrody IPN „Świadek Historii”

Wręczenie Nagrody IPN „Świadek Historii”

Uroczystość poprowadzili dr Iwona Demczyszak i Jerzy Rudnicki z Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN we Wrocławiu.

„Świadek Historii” to honorowe wyróżnienie ustanowione w 2009 r. i przyznawane przez Instytut Pamięci Narodowej. Otrzymują je osoby i instytucje szczególnie zasłużone dla upamiętniania historii Narodu Polskiego oraz wspierające IPN w realizacji ustawowej działalności w obszarach edukacyjnym i naukowym.

Pliki do pobrania

[Zaproszenie na uroczystość wręczenia Nagrody IPN „Świadek Historii” \(pdf, 418.12 KB\)](#)

[Następny Strona](#)